

ՀՀ ԳԱԱ ԱՐԵՎԵԼԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

«Համաշխարհային պատմություն» մասնագիտության գծով ասպիրանտուրայի ընդունելության քննության

ՀԱՐՑԱՇԱՐԿ

Հին Արևելքի պատմություն

1. Հին Միջագետքի ժամանակագրությունը, պատմության սկզբնաղբյուրները և պատմագրությունը
2. Շումերի վաղ թագավորությունները և քաղաքական պատմությունը
3. Աքքադի պատմությունը
4. Ասորեստանյան պետությունը և նրա ծաղկումը Թիգլաթպալասար III-ի օրոք
5. Հին Միջագետքի մշակույթը
6. Եգիպտոսը հիքսոսների տիրապետության դարաշրջանում
7. Եգիպտական մեծ պետությունը Նոր թագավորության օրոք
8. Եգիպտա-իսթական հարաբերությունները Ռամզես II փարավոնի օրոք
9. Փոքր Ասիայի բնակչությունը և պատմության սկզբնաղբյուրները մ.թ.ա. II հազարամյակում
10. Հինիսթական թագավորությունը
11. Նորիսթական թագավորությունը
12. Հին Հունաստանը կրետե-միկենյան դարաշրջանում: Հին հունական պոլիսի ձևավորումը:
13. Հին հունական մշակույթը
14. Հույն-պարսկական պատերազմները
15. Պելոպոնեսյան պատերազմները
16. Ալեքսանդր Մակեդոնացու տերությունը և արշավանքները
17. Հելլենիզմը
18. Նախահռոմեական Իտալիան և նրա էթնիկական կազմը
19. Պունիկյան պատերազմները: Հռոմի վերածվելը կայսրության
20. Հռոմի արևելյան քաղաքականությունը: Տիգրան Մեծ և Հռոմ
21. Սպարտակի ապստամբությունը
22. Հռոմեական կայսրության մասնատումն ու անկումը

Քրիստոնյա Արևելք

23. Բյուզանդական կայսրության սկզբնավորումը
24. Հուստինիանոս I-ը և նրա բարենորոգումները
25. Հերակլես կայսեր արևելյան քաղաքականությունը
26. Մակեդոնական (Հայկական) դինաստիան և նրա արևելյան քաղաքականությունը
27. Կոմենենոսների դինաստիան և նրա արևելյան քաղաքականությունը
28. Խաչակրաց պատերազմները, նրանց նպատակները և հետևանքները
29. Կիլիկյան հայոց թագավորության փոխհարաբերությունները Մերձավոր Արևելքի պետությունների հետ

30. Բյուզանդական եկեղեցին և նրա փոխհարաբերությունները Արևելքի եկեղեցիների հետ
31. Բյուզանդիայի անկումը 1453 թ.
32. Աղվանք հասկացողությունը և նրա փոփոխությունները անտիկ շրջանում ու վաղ միջնադարում
33. Բուն Աղվանքի թագավորությունը IV-V դարերում
34. Աղվանքի պատմության սկզբնաղբյուրները
35. Հայ-վրացական եկեղեցական փոխհարաբերությունները VI-VII դարերում
36. Վրաց թագավորությունը XI-XIII դարերում և հայ-վրացական փոխհարաբերությունները
37. Վրաստանը ուշ միջնադարում և վրաց թագավորության վերացումը
38. Մերձավոր Արևելքի քրիստոնյա համայնքները ուշ միջնադարում

Եվրոպա, Ամերիկա, Ասիա, Աֆրիկա. միջազգային հարաբերություններ

39. XVII դարի անգլիական հեղափոխությունը
40. ԱՄՆ-ի անկախության նվաճումը
41. 1789 թ. ֆրանսիական հեղափոխությունը
42. Քաղաքացիական պատերազմը ԱՄՆ-ում
43. Իտալիայի միավորումը
44. 1870 թ. ֆրանս-պրուսական պատերազմը և Գերմանիայի միավորման ավարտը
45. Անտանտի ձևավորումը
46. Առաջին համաշխարհային պատերազմը (1914-1918 թթ.)
47. Փարիզի խաղաղության կոնֆերանսը (1919-1920 թթ.)
48. Ազգերի լիգայի ստեղծումը և գործունեությունը
49. Մանդատային համակարգի հաստատումը և կատեգորիաները
50. Հակազաղութային պայքարը Հնդկաստանում 1918-1945 թթ.
51. Ֆաշիստական վարչակարգերի հաստատումը Իտալիայում և Գերմանիայում
52. Ճապոնիայի ներխուժումը Չինաստան 1930-ական թվականներին
53. Երկրորդ համաշխարհային պատերազմը (1939-1945 թթ.)
54. Ճապոնիան Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի տարիներին
55. Միավորված ազգերի կազմակերպությունը. նպատակները, կառուցվածքը և խնդիրները
56. Հնկաստանի անկախության հռչակումը: Մահաթմա Գանդի և Ջավահարլալ Ներու
57. Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության հռչակումը 1949 թ.: Մաո Ցզեդուն
58. ՆԱՏՕ-ի ռազմա-քաղաքական բլոկի (1949 թ.) և Վարշավայի պայմանագրի կազմակերպության (1955 թ.) ստեղծումը: Մաոլ պատերազմը
59. Ինպերիալիզմի գաղութային համակարգի փլուզումը և ազգային անկախ պետությունների կազմավորումը Ասիայում, Աֆրիկայում և Լատինական Ամերիկայում
60. Հակասությունների սրումը ԱՄՆ-ի և ԽՍՀՄ-ի միջև: Կարիբյան ճգնաժամը
61. Խորհրդային Միության փլուզումը և սոցիալիզմի համաշխարհային համակարգի վերացումը
62. ԱՄՆ-ի, որպես միակ համաշխարհային գերտերության դիրքերի ամրապնդումը և միաբևեռ աշխարհի ձևավորումը (1990-ական թվականներ)

63. Արևմտյան Եվրոպայի ինտեգրացումը: Եվրոխորհուրդ, Եվրոմիություն
64. Հնդկաստանը 1950-2000-ական թթ.
65. Բարեփոխումների քաղաքականությունը Չինաստանում 1970-2000-ական թթ.
66. ԱՄՆ-ի և նրա դաշնակիցների զինված ուժերի ներխուժումն Իրաք և Սադամ Հուսեյնի վարչակարգի տապալումը (2003 թ.)
67. Համաշխարհայնացման (Գլոբալիզացիայի) գործընթացը

Արաբական երկրներ

68. Իսլամի առաջացումը և Արաբական խալիֆայության կազմավորումը
69. Խալիֆայությունը Օմայան դինաստիայի օրոք (661-750 թթ.)
70. Խալիֆայությունն Աբբասյան դինաստիայի օրոք (750-1258 թթ.)
71. Ֆաթիմյան խալիֆայությունը (909-1171 թթ.) և նրա հայ կառավարիչները՝ Բադր ալ-Գամալի և Աֆդալ
72. Այյուբյանների տիրապետությունը Եգիպտոսում և Սիրիայում (1169-1252 թթ.)
73. Արաբական երկրների նվաճումը Օսմանյան պետության կողմից
74. Բոնապարտի եգիպտական արշավանքը
75. Եգիպտոսը Մուհամմադ Ալիի օրոք: Հայերի դերը Եգիպտոսի կառավարման համակարգում
76. Լիբանանի օրգանական ստատուտը և նրա առաջին կառավարիչ հայազգի Կարապետ Արթին Դաուդյանը
77. Արաբական երկրները Թանզիմաթի շրջանում
78. Արաբական երկրների ազգային-մշակութային զարթոնքը՝ Նահդա, և հայ նահդայականները: Նուբար Նուբարյանը Եգիպտոսի վարչապետ
79. Արաբները և երիտթուրքական հեղափոխությունը
80. Սայքս-Պիկոյի համաձայնագիրը արաբական երկրները բաժանելու վերաբերյալ
81. Արաբական երկրների ազատագրումն Օսմանյան տիրապետությունից (1914-1918 թթ.)
82. Արաբական երկրների դիրքորոշումը Հայոց ցեղասպանության և հայ գաղթականների նկատմամբ
83. Սիրիան Ֆրանսիական մանդատի տարիներին
84. Լիբանանը ֆրանսիական մանդատի տարիներին
85. Իրաքը 1920-1930 թվականներին
86. Եգիպտոսը 1920-1930 թվականներին
87. Սիրիայի անկախության նվաճումը
88. Լիբանանի անկախության նվաճումը
89. 1952 թ. հուլիսի 23-ի հեղափոխությունը Եգիպտոսում: Գամալ Աբդել Նասեր
90. Եգիպտոսը 1970-2000-ական թթ.
91. 1958 թ. հուլիսի 14-ի հեղափոխությունը Իրաքում
92. Իրաքը Սադդամ Հուսեյնի կառավարման տարիներին
93. Արաբ-իսրայելական 1948 և 1967 թթ. պատերազմները
94. Պաղեստինյան հիմնախնդիրը
95. Սիրիան Հաֆիզ Ասադի իշխանության շրջանում (1970-2000 թթ.)
96. Լիբանանը քաղաքացիական երկու պատերազմների շրջանում

97. Սառույցյան Արաբիան XX դարի 30-90-ական թվականներին
98. Եմենի Արաբական Հանրապետության և Եմենի Ժողովրդական Դեմոկրատական Հանրապետության միավորումը և Եմենի Հանրապետության ստեղծումը
99. Գաղութային տիրապետության տապալումը և արաբական անկախ պետությունների կազմավորումը Հյուսիսային Աֆրիկայում XX դարի II կեսում (Ալժիր, Թունիս, Լիբիա, Սուդան, Մավրիտանիա, Մարոկկո)
100. Բրիտանական պրոտեկտորատի վերացումը և Ծոցի արաբական անկախ պետությունների կազմավորումը 1960-1970-ական թվականներին (ԱՄԷ, Բահրեյն, Կատար, Քուվեյթ, ինչպես նաև Օման)
101. Հայաստանի Երրորդ Հանրապետության միջպետական հարաբերությունները արաբական երկրների հետ (Եգիպտոս, Իրաք, Լիբանան, Սիրիա) (1991-2005 թթ.)

Թուրքիա

102. Օսմանյան պետության առաջացումը
103. Օսմանյան պետության նվաճողական քաղաքականությունը Փոքր Ասիայում, Բալկաններում, Մերձավոր Արևելքում և Հյուսիսային Աֆրիկայում
104. Հպատակ ժողովուրդների կառավարման համակարգը Օսմանյան կայսրությունում. ռայյա, միլլեթ
105. Օսմանյան կայսրությունը հզորության շրջանում
106. Օսմանյան կայսրության ֆեոդալիզմի առանձնահատկությունները
107. Արևմտյան Հայաստանը Օսմանյան կայսրության կազմում
108. Ջալալիական շարժումները
109. Օսմանյան կայսրության ճգնաժամը և թուլացումը XVIII դարում
110. Կապիտալիզմի ձևավորումը Օսմանյան կայսրությունում
111. Հպատակ քրիստոնյա ժողովուրդների ազգային-ազատագրական շարժումները
112. Ռուս-թուրքական 1828-1829 թթ. պատերազմը
113. Արևելյան հարց
114. Թանզիմաթ
115. Հայերի ավանդը Օսմանյան կայսրության հոգևոր-մշակութային կյանքում
116. Հայկական հարցի առաջացումը
117. Ռուս-թուրքական 1877-1878 թթ. պատերազմը, Սան Ստեֆանոյի պայմանագիրը և Բեռլինի վեհաժողովը
118. Գաղափարական-քաղաքական հոսանքները օսմանյան Թուրքիայում
119. 1908 թ. երիտթուրքական հեղափոխությունը. Օսմանյան կայսրությունը երիտթուրքերի իշխանության տարիներին
120. Օսմանյան կայսրությունն Առաջին համաշխարհային պատերազմի տարիներին
121. Հայոց ցեղասպանություն
122. Օսմանյան կայսրության կործանումը
123. Քեմալական շարժումը
124. Սևրի և Լոզանի պայմանագրերը
125. Թուրքական հանրապետության ստեղծումը և Աթաթուրքի բարենորոգումները
126. Թուրքիան Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի տարիներին

127. Թուրքիայի անդամակցությունը Արևմտյան դաշինքին
128. Բանակի դերը Թուրքիայում
129. Թուրքիայի Հանրապետության քաղաքական համակարգը 1950-1970 թթ.
130. 1980 թ. պետական հեղաշրջումը Թուրքիայում
131. Իսլամի գործոնը Թուրքիայի Հանրապետությունում
132. Պանթյուրքիզմը ժամանակակից Թուրքիայում
133. Թուրքիայի արտաքին քաղաքականությունը 1991-2000-ական թթ.
134. Թուրքիայի քաղաքականությունը Հայաստանի նկատմամբ 1991-2000-ական թթ.

Իրան

135. Աքեմենյան պետության կազմավորումը և նրա ներքին ու արտաքին քաղաքականությունը
136. Իրանի նվաճումն Ալեքսանդր Մակեդոնացու կողմից
137. Պարթևական պետությունը և պարթևա-հռոմեական պատերազմները
138. Սասանյան պետությունը և Հայաստանը
139. Իրանի նվաճումը Արաբական խալիֆայության կողմից
140. Սելջուկյան տիրապետությունն Իրանում
141. Սեֆյան պետության կազմավորումը
142. Իրանը շահ Աբբաս I-ի օրոք
143. Նադիր շահի ներքին և արտաքին քաղաքականությունը
144. Բաբիների կրոնաքաղաքական շարժումները
145. XIX դարի ռուս-պարսկական առաջին և երկրորդ պատերազմները
146. Իրանը Առաջին համաշխարհային պատերազմի տարիներին
147. 1921 թ. ռազմական հեղաշրջումը, Ղաջարների դինաստիայի տապալումը և Փեհլևի դինաստիայի հաստատումը Իրանում
148. Ռզա շահ Փեհլևիի ներքին ու արտաքին քաղաքականությունը
149. Իրանը Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի տարիներին
150. Նավթարդյունաբերության ազգայնացման շարժումն Իրանում
151. «Սպիտակ հեղափոխությունն» Իրանում
152. 1978-1979 թթ. հեղափոխությունն Իրանում և Իրանի Իսլամական Հանրապետության ստեղծումը: Այաթոլլահ Խոմեյնի
153. Իրանա-իրաքյան պատերազմը
154. Իրանը ետխոմեյնիական շրջանում
155. Իրանի հայ համայնքը
156. Իրան-Հայաստան միջպետական հարաբերությունները

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. Ասիայի և Աֆրիկայի երկրների միջին դարերի պատմություն, Երևան, 1973:
2. Ասիայի և Աֆրիկայի երկրների նոր պատմություն, Երևան, 1978:
3. Բայբուրդյան Վ., Իրանի պատմություն (հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը), Երևան, 2005:
4. Բայբուրդյան Վ., Օսմանյան կայսրության պատմություն, Երևան, 2011:
5. Բայբուրդյան Վ., Իսլամ, Երևան, 2016:
6. Թուրքիայի Հանրապետության պատմություն: Բուհական դասագիրք, Երևան, 2014, ԵՊՀ, ՀՀ ԳԱԱ արևելագիտության ինստիտուտ:
7. Հայաստանի հարակից երկրների պատմություն, հատոր I, Հին շրջան, Երևան, 2013, ՀՀ ԳԱԱ արևելագիտության ինստիտուտ:
8. Հովհաննիսյան Ն., Արաբական երկրների պատմություն, Երևան, I-IV հատորներ:
9. Агаев С.Л., Иран в прошлом и настоящем, Москва, 1981.
10. Арабаджян А.З., Иранская революция 1978-1979. Причина и уроки, Москва, 1989.
11. Большаков О.Г., История халифата, т.1-2, Москва, 1989-1992.
12. Всемирная история, т. I-XIII, Москва, 1955-1983. Академия наук СССР.
13. История Византии, т.1-3, Москва, 1967.
14. История древнего мира, III изд., под ред. И.М. Дьяконова и др., т. 1-3, Москва, 1989.
15. История древнего Востока, сост. Кузищин, Москва, 1989.
16. История древнего Рима, Москва, 1972.
17. Кальвокоресси П., Мировая политика после 1945 года, Москва, 2000.
18. Новейшая история арабских стран (1917-1966), Москва, 1968.
19. Новейшая история арабских стран Азии (1917-1985), Москва, 1988.
20. Новейшая история стран Азии и Африки. XX век. 1900-1945, Москва, 2001.
21. Новичев А.Д., Турция. Краткая история, Москва, 1965.
22. Орлов Е.А., Внешняя политика Ирана после второй мировой войны. Международные отношения на Ближнем и Среднем Востоке после Второй мировой войны, Москва 1974.
23. Сергеев В.С., История древней Греции, Москва, 1983.
24. Abrahamian E., Iran between Two Revolutions, Princeton, New Jersey, 1982.
25. Baibourtian V., International Trade and the Armenian Merchants in the Seventeenth Century, New Delhi, 2004.
26. Kirk G., A History of the Middle East from the Rise of Islam to the Modern Times, London, 1961.
27. Kelly J.B., Arabia, the Gulf and the West, London, 1980.
28. Lenczowski G., The Middle East in World Affairs, New York, 1957.
29. Malik C., The Near East Between East and West. The Near East and the Great Powers, Massachusetts, 1951.
30. William B.Quandt, The Middle East. Ten Years after Camp David, Washington, 1988.
31. Hale William, Turkish Foreign Policy, 1774-2000, London, 2000.